

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชาตก โดยใช้เกมเศรษฐี
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 4 (เพาะชำ)

THE DEVELOPMENT OF STUDENTS' LEARNING ACHIEVEMENT IN JATAKA TALES
THROUGH THE USE OF A MONOPOLY GAME FOR GRADE 3 STUDENTS
AT MUNICIPAL SCHOOL 4 (PHO CHUM)

ณิชาภาภรณ์ นาสุกร์ และ สายยนต์ ชาวอุบล

NICHAYAPORN NASUK and SAIYON CHAO-UBON

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

Nakhon Ratchasima Rajabhat University

Corresponding author, e-mail: nichyaphrnasukr@gmail.com, Tel. 093-5282067

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องชาตกโดยใช้เกมเศรษฐี และ (2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชาตกหลังเรียนโดยใช้เกมเศรษฐี กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 จำนวน 29 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบใช้เกมเศรษฐี จำนวน 2 แผน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ การวิจัยใช้รูปแบบ การทดลอง แบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลัง (One Group Pretest-Posttest Design) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ t-test สำหรับกลุ่มไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent samples) ผลการวิจัยพบว่า

1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องชาตกโดยใช้เกมเศรษฐีที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับดี ตามการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

2) คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกมเศรษฐีช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชาตกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้, เกมเศรษฐี, ชาตก, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

This research article aimed to (1) develop learning activity packages on Jataka Tales using a Monopoly game and (2) examine students' learning achievement in Jataka Tales after learning through the game. The sample consisted of 29 Grade 3/2 students enrolled in the first semester of the 2025 academic year, selected through purposive sampling. The research instruments included two Monopoly game-based lesson plans and a 20-item four-choice multiple-choice achievement test. The study employed a One-Group Pretest-Posttest

experimental design. Data were analyzed using mean, standard deviation, and a dependent samples t-test. The findings indicated that

1) The developed Monopoly game-based learning activity package on Jataka Tales was evaluated by three experts as being of good quality.

2) Students' post-learning achievement scores were significantly higher than their pre-learning scores at the .05 level, demonstrating that game-based learning effectively enhanced achievement in Jataka Tales.

Keywords: Learning Activity Development, Monopoly Game, Jataka Tales
Learning Achievement

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในระดับประถมศึกษา มีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน โดยเฉพาะการเรียนรู้เรื่องชาดก ซึ่งเป็นพุทธศาสนสุภาษิตและเรื่องเล่าที่แฝงข้อคิดทางศีลธรรม อย่างไรก็ตาม จากสภาพการจัดการเรียนการสอน ในปัจจุบันพบว่านักเรียนบางส่วนขาดความสนใจในการเรียน เนื่องจากเนื้อหาที่มีลักษณะเป็นนามธรรมใช้วิธีการสอนแบบบรรยายเป็นหลัก ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

แนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม (Game-based Learning) เป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นความสนใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน โดยอาศัยหลักการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ การแข่งขันอย่างสร้างสรรค์ และการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้จากประสบการณ์ตรง นอกจากนี้ การใช้เกมเศรษฐกิจเป็นสื่อการเรียนรู้ยังช่วยเชื่อมโยงเนื้อหาชาดกกับสถานการณ์ใกล้ตัว ทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายและจดจำได้นานยิ่งขึ้น (บุญชม ศรีสะอาด, 2545; สุมาลี ชัยเจริญ, 2558)

การศึกษาข้อมูลเชิงพื้นที่ การศึกษาค้นคว้าดำเนินการในโรงเรียนเทศบาล 4 (เพาะชำ) ซึ่งเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาในเขตเทศบาล มีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความแตกต่างด้านพื้นฐานการเรียนรู้และความสนใจ ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนได้สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ พบว่านักเรียนมีความกระตือรือร้นต่ำในการเรียนเรื่องชาดก และผลการทดสอบก่อนเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ จึงเห็นความจำเป็นในการพัฒนาวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา, 2566) จากปัญหาและบริบทดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชาดก โดยใช้เกมเศรษฐกิจเป็นสื่อการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความสนใจ ความเข้าใจ และคุณธรรมของผู้เรียน อันจะนำไปสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องชาดก โดยใช้เกมเศรษฐี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 4 (เพาะชำ)
2. เพื่อเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชาดก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 4 (เพาะชำ) หลังเรียนโดยใช้เกมเศรษฐี

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องชาดกโดยใช้เกมเศรษฐีและเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชาดกหลังเรียนโดยใช้เกมเศรษฐีในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 4 (เพาะชำ) ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 4 (เพาะชำ) สังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 2 ห้องเรียน มีจำนวนทั้งหมด 55 คน

ตารางที่ 1.1 จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ห้องเรียน	จำนวน (คน)
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1	26
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2	29

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนเทศบาล 4 (เพาะชำ) สังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 29 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 2.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบใช้เกมเศรษฐี จำนวน 2 แผน
- 2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชาดก เรื่อง อารามทูลงชาดก และ มหาวาณิชชาดก แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

3.1 การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้และสื่อการสอนชุดเรื่องอารามทุสขชาดกและมหาวาณิชชาดก

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้โดยใช้เกมเศรษฐีตามขั้นตอนดังนี้

1.ศึกษาหลักสูตร

ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และคำอธิบายรายวิชาเพื่อกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้สาระสำคัญ ตัวชี้วัด และเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องชาดก

2.วิเคราะห์เนื้อหา

วิเคราะห์เนื้อหาจากชาดก 2 เรื่อง ได้แก่ อารามทุสขชาดก และ มหาวาณิชชาดก เพื่อจัดลำดับความรู้และคัดเลือกสาระสำคัญที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3.ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้

กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการใช้เกมเศรษฐีเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม สร้างแรงจูงใจ และกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

4.ออกแบบเกมเศรษฐีประกอบการเรียนรู้

ออกแบบเกมเศรษฐีให้สอดคล้องกับเนื้อหาของชาดกโดยกำหนดคำถามและกิจกรรมในแต่ละช่องของกระดานเกมให้สอดคล้องกับสาระและคุณธรรมจากชาดก เช่น ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ การใฝ่รู้ เป็นต้น

5.จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับร่าง

ร่างแผนการจัดการเรียนรู้ให้ครบตามองค์ประกอบ ได้แก่ ชื่อแผน จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ ตัวชี้วัด สื่อ/อุปกรณ์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล พร้อมแนบเกมเศรษฐีประกอบแผน

6.ขอความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

ส่งแผนการจัดการเรียนรู้และสื่อเกมเศรษฐีให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาและด้านเนื้อหาชาดก จำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินความเหมาะสม ความถูกต้อง และความสอดคล้องของเนื้อหาที่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

7.ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

ปรับปรุงแผนและสื่อการสอนตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้เครื่องมือมีคุณภาพและพร้อมใช้ในการทดลอง

8.ทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้เบื้องต้น

ทดลองใช้แผนกับกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อทดสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ และประสิทธิภาพของเกมเศรษฐี

ขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา

2.ศึกษาขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากขั้นตอนของนักวิชาการ บุญชม ศรีสะอาด (2535, น. 50-59)

3.สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

4.นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of congruence)

5.นำแบบทดสอบที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขโดยคัดเลือกข้อที่มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

ขั้นการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. นำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนเทศบาล 4 (เพาะชำ) จำนวน 26 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มทดลอง รายละเอียดการตรวจสอบคุณภาพ ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 รายละเอียดการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือในการวิจัย	คุณภาพที่ต้องการตรวจสอบ
1. แผนการจัดการเรียนรู้	ความเที่ยงตรง (ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ)
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ค่าความตรงของเนื้อหา (IOC) (ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ) ความยากง่ายของข้อสอบ (Difficulty Index) (ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบแผนที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบกลุ่มเดียวมีการวัดก่อนและหลังทดลอง (One Group Pretest – Posttest Design) (พรณี ลีกิจวัฒน์, 2555, น. 289) รายละเอียด ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แบบแผนในการวิจัย

กลุ่มทดลอง	วัดก่อน	สิ่งทดลอง	วัดหลัง
E	T1	X	T2

ดำเนินการทดลอง กับกลุ่มตัวอย่างตามลำดับดังนี้

1.วัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน(Pretest)

ดำเนินการจัดการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการเรียนรู้อ (T1) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 จำนวน 29 คน เพื่อวัดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องชาดก

2.จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น

ทำการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเกมเศรษฐกิจในเรื่อง อารามทุสกชาดก และ มหาวาณิชชาดก เป็นเวลา 2 คาบเรียน

3.วัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน(Posttest)

ดำเนินการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนรู้(T2)โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับที่ใช้วัดก่อนเรียน

4.รวบรวมข้อมูลผลการเรียนรู้

เก็บรวบรวมผลคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

5. นำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติ

วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อหาความแตกต่างโดยใช้สถิติที่เหมาะสม เช่น ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ เกมเศรษฐี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนเทศบาล 4 (เพาะชำ) ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับ ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ตามขั้นตอนดังนี้

1. ระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับคะแนนหลังเรียน โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติการทดสอบทีสำหรับข้อมูล 2 กลุ่ม ชนิดไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent samples)

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ค่าความเที่ยงตรง (Validity) ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, น. 55)

2. ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (สุชาติ สุภาพ, 2558, น. 121)

3. ค่าความยากง่าย (Difficulty) (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, น. 59)

สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

1. สถิติการทดสอบทีสำหรับข้อมูล 2 กลุ่ม ชนิดไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent samples) (สุชาติ สุภาพ, 2558, น. 134)

สรุปผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องขาดกโดยใช้เกมเศรษฐี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนเทศบาล 4 (เพาะชำ) พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องขาดกโดยใช้เกมเศรษฐี ที่พัฒนาขึ้น มีคุณภาพอยู่ในระดับ ดี ตามเกณฑ์ที่ผู้เชี่ยวชาญประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องขาดกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 หลังเรียนโดยใช้เกมเศรษฐี พบว่า ผลการทดสอบเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเศรษฐีมีประสิทธิภาพในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องขาดก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2

อภิปรายผลการวิจัย

เสนอเป็นความเรียงและให้เชื่อมโยงกับผลการวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน

1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องขาดกโดยใช้เกมเศรษฐี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนเทศบาล 4 (เพาะชำ) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ขาดกหลังเรียนโดยใช้เกมเศรษฐีสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะการใช้เกมเศรษฐีเป็นสื่อการเรียนรู้ช่วยกระตุ้นความสนใจและแรงจูงใจของผู้เรียน ทำให้บรรยากาศการเรียนรู้มีความสนุกสนาน ลดความตึงเครียดจากเนื้อหาที่มีลักษณะเป็นนามธรรม เช่น เรื่องขาดก ซึ่งหากจัดการเรียนรู้ด้วย

วิธีการบรรยายเพียงอย่างเดียว อาจทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายและขาดความตั้งใจเรียน การนำเกมเข้ามาประยุกต์ใช้จึงช่วยให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและจดจำเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของ ลลิตา ธงภักดี (2563) ที่พบว่า การใช้กิจกรรมเชิงเกม ในการจัดการเรียนการสอนช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น เนื่องจากผู้เรียนมีแรงจูงใจและความสนใจในการเรียนมากกว่าการเรียนด้วยวิธีการสอนแบบเดิม

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า การใช้เกมเศรษฐีในการจัดการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงและการมีส่วนร่วมของนักเรียน ทั้งนี้เพราะเกมเศรษฐีเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ผ่านการเล่น เกม การตอบคำถาม และการตัดสินใจตามกติกาที่เชื่อมโยงกับเนื้อหาวิชาดกทำให้นักเรียน ได้คิด วิเคราะห์ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม จึงเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-Centered Approach) ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ และเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง รวมถึงสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ จากประสบการณ์ (Experiential Learning) ที่เชื่อว่าผู้เรียนจะเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งเมื่อได้มีส่วนร่วมกับการเรียนรู้อย่างตรง

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชาดก โดยใช้เกมเศรษฐี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 4 (เพาะชำ) พบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเศรษฐีมิได้เป็นเพียงสื่อเสริมความสนุกสนานเท่านั้น แต่เป็น กลไกการเรียนรู้เชิงบูรณาการ ที่ช่วยเชื่อมโยง เนื้อหาชาดกที่เป็นนามธรรม เข้ากับ ประสบการณ์การเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากงานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า เกมเศรษฐีที่ออกแบบบนฐานของเนื้อหาชาดกสามารถทำหน้าที่เป็น พื้นที่การเรียนรู้ (Learning Space) ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการ เล่น การคิด การตัดสินใจ และการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมกลุ่ม ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้นและสร้างความเข้าใจ ในสาระธรรมของชาดกอย่างมีความหมาย

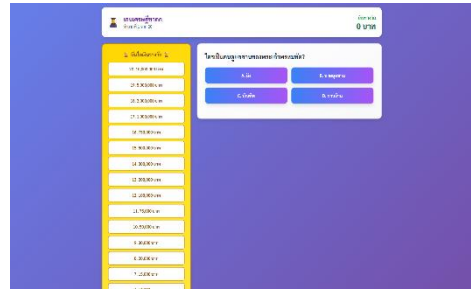
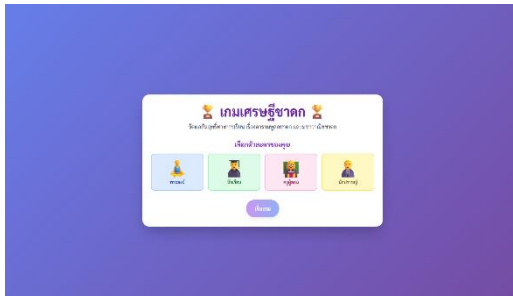
ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า เมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกมที่สอดคล้องกับระดับวัยและความสนใจ จะเกิดการเปลี่ยนแปลงสำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1. ด้านพุทธิพิสัย นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อเรื่องชาดกและข้อคิดทางศีลธรรมเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ด้านจิตพิสัย นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนเรื่องชาดก มีความสนใจ สนุก และตั้งใจเรียนมากขึ้น
3. ด้านกระบวนการเรียนรู้ นักเรียนได้ฝึกการคิด วิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกับผู้อื่นผ่านสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในเกม

ดังนั้น องค์ความรู้ใหม่จากการศึกษานี้คือ การยืนยันเชิงประจักษ์ว่า เกมเศรษฐีเพื่อการเรียนรู้ชาดกเป็นนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่สามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ควบคู่กับการปลูกฝังคุณธรรมได้ในเวลาเดียวกัน โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาตอนต้น ซึ่งผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีที่สุดผ่านกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม และมีปฏิสัมพันธ์

งานวิจัยนี้ยังเสนอกรอบความคิดใหม่ว่าการสอนสาระศาสนาและคุณธรรมไม่จำเป็นต้องยึดติดกับการถ่ายทอดแบบบรรยาย หากแต่สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน โดยใช้เกม เป็นสื่อกลางในการสร้างประสบการณ์เรียนรู้ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทั้งด้านความรู้พฤติกรรมและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างยั่งยืน

โมเดลองค์ความรู้ใหม่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด ควรส่งเสริมและสนับสนุนนโยบายการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน (Game-based Learning) ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยเฉพาะเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

2. สถานศึกษาในระดับประถมศึกษา ควรกำหนดแนวทางหรือแผนพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยสนับสนุนให้ครูพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ เช่น เกมเศรษฐีประกอบการสอน เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานและเหมาะสมกับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาควรจัดอบรมหรือพัฒนาศักยภาพครูในด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงเกมและการบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เข้าสู่การเรียนการสอนเพื่อให้ครูสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาสามารถนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกมเศรษฐีไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเรื่องชาดกหรือเนื้อหาอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันเพื่อช่วยกระตุ้นความสนใจเพิ่มแรงจูงใจและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2. สถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภายในโรงเรียนโดยส่งเสริมให้ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมกันพัฒนาสื่อเกมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนแต่ละระดับชั้น

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำรายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สายยนต์ ชาวอุบล ตลอดจนคณาจารย์ในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาพระพุทธศาสนา อันประกอบไปด้วย อาจารย์ชินวัชร นิลเนตร, อาจารย์โยธิน มาหา และ อาจารย์มานิตย์ อรรคชาติ ที่คอยให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัย จนกระทั่งรายงานฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยจึงอยากขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณโรงเรียนเทศบาล 4 (เพาะชำ) สถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณท่าน ผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกท่าน ตลอดไปจนถึงนักเรียนทุกคน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่ได้ให้การช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกต่าง ๆ และได้ถ่ายทอด

ความรู้ จากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในครั้งนี้ ขอขอบคุณ คุณครูธีราพร อักษรานันท์ ครูพี่เลี้ยง ที่ได้ให้ความกรุณาให้คำแนะนำ ตลอดจนถึงนักเรียนทุกคนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลา ดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยขอกราบขอบขอบคุณ คุณแม่ ที่สนับสนุนให้โอกาสทางการศึกษา ให้ความรักความห่วงใยและเป็นกำลังใจ ที่ดีให้เสมอมา จนทำให้วิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- ทิตินา แคมมณี. (2560). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 21). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บัณฑิต ประดิษฐ์ฐานวงษ์. (2556). *การออกแบบการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). *การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2542). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2558). *แนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สุมาลี ชัยเจริญ. (2558). *นวัตกรรมการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวรรณี สิทธิสุข. (2554). *การจัดการเรียนรู้เชิงรุก*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.